

Wydział Psychologii
Uniwersytetu Warszawskiego

UNIwersytet
WARSZAWSKI

COVID-19 i nowe technologie: współczesny panoptikon?

Raport nr 5 z badania przeprowadzonego na Uniwersytecie Warszawskim podczas epidemii COVID-19 w 2020 r.

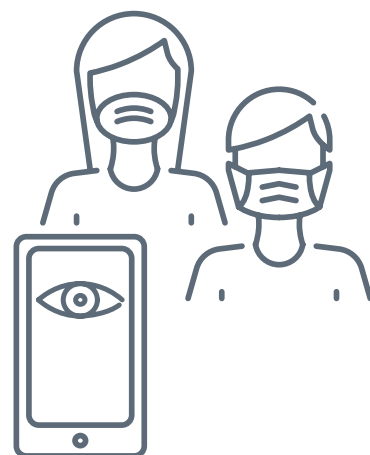
BADANIE

Postawy wobec aplikacji monitorujących rozwój pandemii COVID-19

Podczas pandemii COVID-19 w wielu krajach, w tym także w Polsce, korzystano z nowych technologii umożliwiających sprawniejsze ograniczanie jej rozwoju. Do najpopularniejszych rozwiązań należały aplikacje instalowane na smartfonach, które analizując rozmaite dane (np. historię przemieszczania, dane o stanie zdrowia), miały zapobiegać rozprzestrzenianiu się zakażeń. Aplikacje te wzbudziły jednak liczne kontrowersje związane z ich dostępem do danych wrażliwych oraz obawami, czy nie będą używane również w innych celach niż tylko walka z pandemią – na przykład do inwigilacji i ograniczenia praw obywateli.

CEL

Celem projektu było zbadanie, czy Polki i Polacy byliby skłonni korzystać z takich aplikacji oraz jakie są przyczyny pozytywnego lub negatywnego stosunku do tego typu technologii. Czy chęć ochrony siebie i bliskich przed zarażeniem koronawirusem powoduje, że chętniej zainstalowalibyśmy takie aplikacje na swoich telefonach? Czy jeśli najważniejszą wartością jest dla nas wolność osobista, to będziemy przeciwni tej metodzie walki z pandemią?

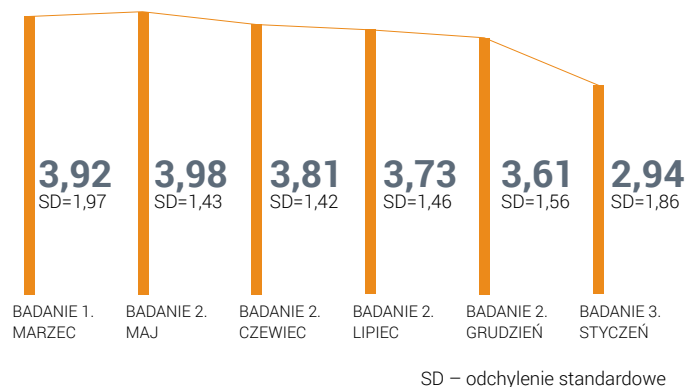
METODA

Badanie przeprowadziliśmy na próbie osób odpowiadającej dorosłej populacji ogólnopolskiej pod względem płci, wieku i miejsca zamieszkania. Pierwsze badanie zostało przeprowadzone w marcu 2020 roku, kolejne w czterech falach, w maju, czerwcu, lipcu i grudniu 2020, a ostatecznie w styczniu 2021 roku.

WYNIKI

Na początku pandemii akceptacja dla wprowadzenia w Polsce aplikacji monitorujących jej rozwój była na poziomie średnim. W toku trwania pandemii (od maja do grudnia) akceptacja dla śledzących technologii systematycznie spadała. Jednocześnie przekonanie o skuteczności omawianych aplikacji utrzymało się na względnie stałym – średnim – poziomie. W styczniu 2021 roku ogólne poparcie dla korzystania z polskiej aplikacji Stop COVID było relatywnie niskie, jedynie 19,8% osób badanych skłonnych byłoby korzystać z tej aplikacji.

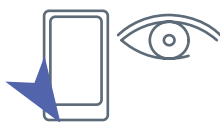
Średni poziom akceptacji aplikacji monitorujących rozwój pandemii w poszczególnych badaniach

Istotnymi przesłankami akceptacji aplikacji antycovidowych były obniżone poczucie kontroli nad bieżącą sytuacją oraz podwyższone poczucie ryzyka zarażenia się koronawirusem.

Badanie podłużne (maj-grudzień) pokazało, że wprowadzenie w Polsce takich aplikacji bardziej popierały osoby deklarujące zachowania prospołeczne (np. pomaganie bliskim w radzeniu sobie z trudnościami w trakcie pandemii). Jednocześnie osoby, dla których dużą wartością było poczucie osobistej wolności, były bardziej niechętnie wprowadzeniu takich aplikacji.

Potencjalnie obowiązkowe korzystanie z polskiej aplikacji Stop COVID większość badanych wiązała z takimi obawami jak poczucie bycia śledzonym, poczucie ograniczenia wolności oraz z uczuciami lęku i złości.

Z kolei wśród osób, które chciałyby jednak korzystać z aplikacji Stop COVID, używanie jej wiązało się z odczuciami zadowolenia, poczuciem ulgi oraz zmniejszenia wysiłku koniecznego do ochrony siebie i bliskich przed koronawirusem.

Wśród powodów, które mogłyby skłonić do używania polskiej aplikacji, najbardziej istotne okazały się: możliwość przyczynienia się do zmniejszenia zachorowań; możliwość chodzenia do kina, teatru, muzeum itp.; zniżki w sklepach oraz możliwość legalnego uczestnictwa w demonstracjach.

Osoby badane w średnim stopniu byłyby skłonne korzystać ze śledzących aplikacji, a korzystanie z nich wiązałoby się według nich z poczuciem ograniczenia wolności osobistej, byciem śledzonym oraz inwigilowanym. Jednocześnie, z jednej strony wysokie postrzegane ryzyko zarażenia się koronawirusem, a z drugiej chęć zadbania o bliskie osoby sprawiają, że poparcie dla używania takich aplikacji wzrasta.

ZESPÓŁ

Kierownik projektu: dr Anna Wnuk^a

dr Tomasz Oleksy^b, prof. dr hab. Dominika Maison^b,
mgr Dominika Adamczyk^b, dr Anna Domaradzka^a

a - Instytut Studiów Społecznych im. Profesora Roberta Zajonca, Uniwersytet Warszawski

b - Wydział Psychologii, Uniwersytet Warszawski

PRZECZYTAJ WIĘCEJ

Wnuk, A., Oleksy, T., Maison, D. (2020). The acceptance of COVID-19 tracking technologies: The role of perceived threat, lack of control, and ideological beliefs. PloS one, 15(9), e0238973. <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0238973>.

Wnuk, A., Oleksy, T., Domaradzka A. (2021). Prosociality and endorsement of liberty: communal and individual predictors of attitudes towards surveillance technologies. Artykuł złożony do czasopisma.

KONTAKT

dr Anna Wnuk

✉ anna.wnuk@psych.uw.edu.pl

**WYDZIAŁ PSYCHOLOGII
UNIwersYTETU WARSZAWSKIEGO**

✉ promocja@psych.uw.edu.pl

f [WydzialPsychologiiUW](https://www.facebook.com/WydzialPsychologiiUW)

🏠 psych.uw.edu.pl

**BIURO PRASOWE
UNIwersYTETU WARSZAWSKIEGO**

✉ media@uw.edu.pl

f [fanpageUW](https://www.facebook.com/fanpageUW)

🏠 uw.edu.pl

Więcej informacji na: covid.psych.uw.edu.pl

Wydział Psychologii
Uniwersytetu Warszawskiego

UNIwersYTET
WARSZAWSKI